

HÄLSNING

NR 1 2026

Om det stora medvetandet..

Sid 4-5

En makalös manick

Sid 8-9

Att fånga vägen

Sid 10

Program

Sid 11

Varifrån kommer

Ondskan..

Sid 14-15

**KÅLLANDSÖ-STENHAMMAR
MISSIONSFÖRSAMLING**

Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling

Församlingsföreståndare
Helena Klar
helena@stenhammarkyrkan.se
0739-29 50 11

Verksamhetsutvecklare
Anders Blomberg
anders@stenhammarkyrkan.se
0739-70 00 05

Ordf. Marita Erstorp
070-494 24 72
maritaerstorp@hotmail.com
Kassör Johny Paulsson
072-210 68 06
johny@stenhammarkyrkan.se
Bankgiro: 226-6625
Swish: 1234578548
Swish för fika och kollekt:
1231085091
Bankkontonr: 8314-7, 03 521 754-6

Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling

Brynåsavägen 7,
531 56 Lidköping
Ungdomsvåning, kök 171 75
info@stenhammarkyrkan.se
www.stenhammarkyrkan.se
Ange församlingsnummer 4746
vid insättning på missions-
och nybyggarkonton.

Kållandsö Missionskyrka

Missionskyrkan
531 99 Lidköping

Kontaktpersoner equmenia på Kållandsö

Ordf. Birgitta Berglund 070-259 59 15
birgitta.kurtberglund@gmail.com
Scout Hanna Berglund 070-731 36 91
equmenia.kallandso@gmail.com
Kassör Kurt Berglund 070-359 10 27
birgitta.kurtberglund@gmail.com
Bankgiro: 322-0571
Swish: 1230709006

Denna tidning ges ut av Kållandsö-
Stenhammar Missionsförsamling som
är en församling inom Equmeniakyrkan.
Ansvarig utgivare: Marita Erstorp

Omslagsbild: Annika Landström

PASTORN HAR ORDET

*Helena Klar, pastor i
Kållandsö-Stenhammar Missionsförsamling*

Ett nytt år. Snöandet har för tillfället lagt sig. Snöplogar åker runt och tar bort överflödet av snö. På Trafikverkets karta är vägarna ännu röda och gula. Inte en enda grön vägsträcka i vårt land idag. Grannar är ute och skottar, för att kunna ta sig till gatan, till brevlådan, till soptunnan och till bilen. På nyheterna hör vi enormt mycket tråkiga, mörka, oroande meddelanden. Det har blivit så fullt med mörka, nedslående nyheter att människor medvetet slutar att titta eller lyssna. Inte för att man inte vill veta vad som händer runtom i världen. Nej, men för att hålla näsan över vattenytan själva. För mycket mörker drar ner måendet och trampar på livsviljan.

Om vi tittar lite närmare på den faktiska utvecklingen i världen, så finns det faktiskt en hel del ljusglimtar. Det är inget jag hittar på, utan det är fakta. Exempelvis den otäcka sjukdomen tuberkulos, som tidigare har varit ett starkt hot även i vårt land. När jag som 9-åring var på sommarkollo på Galtö i början av 70-talet, så fick jag lära mig sången ”På en sal på lasarettet...”, som handlar just om tuberkulos-epidemin i vårt land. Nu sjunker dödligheten i den sjukdomen världen över, tack vare ökad välfärd, bättre hygien, bättre mediciner. Sedan 1990 har dödligheten i tuberkulos minskat med 41%! I Danmark väntas elbilarna stå för 80% av nybilsförsäljningen 2026. Förnybara energikällor går snart om kolet som källa till elektricitet. Skälet är framför allt att vindkraft och solenergi ökat kraftigt de senaste åren. Detta är bara några få ljuspunkter. Om du fokuserar på ljuset och ljuspunkterna, så kommer du få upp ögonen för ännu mer positiva förändringar.

Min poäng är att vi mår bra av att se det glada, se det positiva som händer. Och då får vi också mer ork att faktiskt ta itu med det mörker som finns runtom oss. Tillsammans kan vi!

Pastor Helena Klar

Vill du prata med pastorn?

Du kan boka ett samtal med pastorn
genom att ringa, sms:a eller maila.

Se kontaktinfo i rutan till vänster på denna sida.

Julkonserter med Stenhammarkören

Under Luciahelgen gav Stenhammarkören under ledning av Erica Sjöström Persson julkonserter i Stenhammar-kyrkan. Cirka 400 personer fördelat på tre föreställningar tog del av konserterna med namnet ”Önska dig en stilla natt”. Kören bjöd på en mix av julklassiker och nya glittrande jullåtar, till stor del med egna, unika arrangemang.

Till exempel mixades Nu tändas tusen juleljus med Viva la vida och Little Drummer Boy lades samman med Joy to the World. Riktigt stämmingsfullt blev det i Carolas Himlen i min famn och i Sonja Aldéns Julens tid är här. Det blev också några premiärer under kvällen.

Körledaren Erica Sjöström Persson har skrivit sången ”Ikväll så sjunger änglarna för dom” och hennes pappa sången ”För dom stora och dom små”, som båda uppfördes av kör för första gången under konserterna.

Besökarna fick lyssna till ett flertal solister från kören som backades upp av den 65 personer stora kören och det eminenta livebandet bestående av Kurt Lundholm, Dag Unenge, Peter Skarpvold och Fredrik Bogren.

Konserterna avslutades med den svängiga Jingle Bell Rock och efter stående ovationer gick kören ut till extranumret The Christmas Song.

Kållandsöppet

Musteri & äppelodling

Låt inte Dina äpplen ruttna bort,
låt oss pressa musten ur dem i stället..

Must säljes, äpplen mustas,
råmust pressas, äpplen köpes
och äpplen plockas

info@kallandsopplet.se
www.kallandsopplet.se
070-790 86 77

Ansvar

Omtanke

• Jour dygnet runt • Auktoriserad av Sveriges Begravningsbyråers Förbund

Begravningsbyrån Eilert Ahlstrand
0510-285 80, Lidköping
Begravningsbyrån Östergatan
0511-508 70, Götene

OM DET STORA MEDVETANDET

Vad kom först? Rummet, tiden och materien? Och långt därefter utvecklades medvetandet som en konsekvens av hjärnans aktivitet? Eller kan det vara tvärt om? Medvetandet fanns i begynnelsen och senare tillkom rumtiden. Den teorin presenterar Maria Strømme i en mycket uppmärksammat artikel. Den skakar om genom att betrakta tillvaron på ett för vetenskapen helt nytt sätt.

Stephen Hawking var en engelsk fysiker och kosmolog som var verksam som forskningsdirektör vid universitetet i Cambridge. Han är tragiskt nog mest känd för att han tidigt fick diagnosen ALS, men trots att sjukdomen sakta bröt ner honom arbetade han intensivt med att försöka hitta en teori om kosmologi som han kallade "the theory of everything". Den handlade ytterst om att förena den allmänna relativitetsteorin med kvantmekaniken.

Teorin om allt (Theory of Everything, TOE) är en hypotetisk fysikalisk teori som strävar efter att förena alla kända fysikaliska lagar och krafter – gravitationen, elektromagnetismen, starka och svaga kärnkraften, samt kvantmekaniken, under en enda sammanhängande ram där alla naturens krafter och partiklar kan förklaras under en och samma täckande grundmanual.

Idag har vi den allmänna relativitetsteorin som till exempel förklarar gravitationen, svarta hål och rumtidens böjningar – och sedan har vi kvantmekaniken som fungerar utmärkt på den mikroskopiska partikelnivån.

Problemet är att dessa båda modeller inte är kompatibla, utan helt enkelt vägrar att samarbeta med varandra.

Drömmen om TOE handlar om att kunna beskriva allt från minsta partikel till hela kosmos – gärna med en enkelt formulerad matematisk grundprincip.

Hawking nådde aldrig helt och hållet fram till den teorin, men gjorde flera betydande upptäckter och iakttagelser på vägen. Det är korrekt att påstå att han förmodligen är den skarpaste hjärnan vi sett sedan Einstein.

En skandinavisk uppföljare

En som på ett spännande sätt anknyter till honom är det norska forskargeniet Maria Strømme. Hon är professor i materialvetenskap och i vanliga fall forskar hon inom nanoteknologi vid Uppsala universitet. I en mycket uppmärksammat artikel i den vetenskapliga tidskriften AIP Advances presenterade hon nyligen en mycket intressant teori.

Det den i huvudsak säger är att medvetandet kommer först och att strukturer som tid, rum och materia uppstår därefter. Maria föreslår därmed en helt ny teori om universums ursprung. I artikeln presenteras ett ramverk där medvetandet inte betraktas som en bieffekt av hjärnans aktivitet - utan som ett fundamentalt fält som ligger till grund för allt vi upplever – både av materia, rum, tid och själva livet. Det är ett ambitiöst försök att beskriva hur vår upplevda verklighet fungerar.

- Fysiker som Einstein och Planck var inne på liknande tankar och jag tar bara vidare några av de spår som de öppnade upp, säger Maria. Teorin bygger på idén att medvetandet utgör det grundläggande elementet i verkligheten och att individuella medvetanden är delar av ett större sammanhängande fält.

I den modellen kan fenomen som idag uppfattas som "mystiska" som till exempel nära-döden-upplevelser – förklaras som naturliga konsekvenser av ett gemensamt medvetandefält.

- Min ambition har varit att beskriva detta med fysikspråk och matematiska verktyg, fortsätter Maria. Är de här fenomenen egentligen mystiska?

Eller är det så att det finns en upptäckt som vi ännu inte har gjort och när vi gör den så kommer det att bli ett stort skifte när det gäller vår förståelse?

Maria Strømme tror att det här kan vara början till ett nytt sätt att se på universum och det vi uppfattar som våra liv. Hennes artikel ger flera testbara förutsägelser inom både fysik, neurovetenskap och kosmologi. Teorin antyder också att vår individuella medvetenhet inte upphör vid döden, utan återgår till det universella medvetandefältet den en gång uppstod ur. Även detta har hon formulerat i kvantmekaniska termer.

Även om artikeln är strikt skriven och helt och hållet formulerad på fysikens matematiska språk, så rymmer resonemangen tydliga paralleller till flera av världens religiösa och filosofiska traditioner.

- Texterna i stora religioner – som Bibeln, Koranen och Vedaskrifterna – beskriver ofta ett sammanhängande medvetande. Tidiga kvantfysiker kom på sin sida fram till liknande idéer med vetenskapliga metoder. Nu är det dags att modern naturvetenskap på allvar börjar utforska detta, säger Maria Strømme.

Tankarna inspirerar

Inspirerad av hennes tankar kan man till exempel testa vad som händer om man byter ut ”ordet” mot ”medvetandet” i till exempel Johannesprologen, dvs. inledningen till Johannes evangelium

I begynnelsen fanns Medvetandet, och Medvetandet fanns hos Gud, och Medvetandet var Gud. Det fanns i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av allt som finns till. I Medvetandet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.

Så får man kanske inte göra, men det är onekligen intressant. Det måste väl ändå vara tillåtet att leka med ord och tankar. Särskild om de får det att svindla.

Osökt kommer jag att tänka på den amerikanske fysikern och nobelpristagaren Charles H. Townes som i hela sitt liv hävdade att ”vetenskap och religion är parallella företeelser och mycket mer lika än de flesta tror och på lång sikt kommer de att närma sig varandra. Vetenskapen försöker förstå hur vårt universum är och hur det fungerar, inklusive oss människor. Religion syftar till att förstå syftet och meningen med vårt universum, inklusive våra egna liv. Om universum har ett syfte eller en mening, måste detta återspeglas i dess struktur och funktion, och därmed i vetenskapen.

Helt klart öppnar Maria Strømme upp för de stora religionernas tanke om att det gudomliga, det himmelska och det eviga finns utanför/innanför, vid sidan om och parallellt med rummet och tiden.

Tankarna står inför svindlande djup.

//Stig Roland Rask

Våffelcafé

De populära våffelcaféerna fortsätter nu i vår med början tisdagen den 3 februari.

- **Tisdagen den 3/2 kl 14-17**
- **Tisdagen den 3/3 kl 14-17**
- **Tisdagen den 7/4 kl 14-17**
- **Tisdagen den 5/5 kl 14-17**

Equmenias Höstauktion 2025

Equmenia Kållandsö kan se tillbaka på ytterligare en lyckad auktion. En kväll fylld av många utrop och en fullsatt kyrka. Många skänkta varor ropades ut som t ex saft, bröd, kakor, blommor, kransar och äppelmust mm. Många av dessa var numrerade och efterföljdes av vinstdragning. Scouterna hade tillverkat fågelholkar, insektshotell och braständare som alltid är väldigt lättsålda. Även där fanns möjlighet till vinst av en säck brasved. Kvällen började med en liten information som följdes av att pastor Helena Klar inledde med ord och bön. Därefter såldes lottereringar som drogs senare under kvällen. Ropare var Thorvald Berglund och Svante Cederqvist. Scouterna fick ett hårt arbete att bära ut allt som såldes.

I en välbehövlig paus såldes fika och senare godis och festis. Då fanns även ett marknadsbord där julpyssel som gjorts av scouterna såldes.

Många köpsugna besökare, fina skänkta varor och ett gott humör bidrog till ett fantastiskt resultat på 34 000:- som går till scouternas verksamhet men värt att nämna är att 10 procent av kvällens resultat går till Equmenias fotboll- och idrottsskola i Kongo. Uppmärksammas kan två fototavlor som gav kvällens högsta bud.

Equmenia tackar alla som på något sätt bidragit till detta fina resultat.

//Birgitta Berglund

equmenia

Barn- och ungdomsarbetet i Kållandsö- Stenhammar Missionsförsamling bedrivs av equmenia på Kållandsö.

Välkommen till vårt barn och ungdomsarbete i Missionskyrkan, Kållandsö:

***Scout:** (Vi lär oss om knivar, eld, knopar och annat som hör scout till och som är kul. Vi förbereder oss så vi kan åka på hajker och läger längre fram. Kvällarna börjar med en kort andakt.)

Tider som gäller för de olika grupperna och vi kommer i huvudsak att vara utomhus.

Tisdagar kl. 17.30-18.30 för åk. 2-3 = Spårarna, kl.18.15-19.30 för åk. 4-6 = Upptäckare

Välkommen till den grupp som passar dig!

Julgransförsäljningen 2025

Farmor Else-Marie fick god hjälp av barnbarnen att välja årets gran.

Stenhammarkyrkan hade även i år försäljning av julgranar under de sista veckorna innan jul. Ett mycket uppskattat inslag av grannarna i Ulriksdal och Stenhammar, men även mer långväga gäster hittade hit.. Nytt för året var att utbudet hade utökats med ett antal kungsgranar. Det fanns även i år möjlighet att handla sin gran genom självplock så att säga.

Stenhammarkyrkan riktar ett stort tack till alla er som handlat granen hos oss och på det sättet bidrar till vårt arbete. Tack för i år och välkommen tillbaka

Våffelcaféet

Det så populära våffelcaféet fortsätter under våren och årets första café blir tisdagen den 3 februari kl 14:00.

Förmiddagskaffe

På förmiddagskaffet i november var det annonserat att Björn Hald skulle prata om verksamheten i ”hela människan”. Men pga sjukdom var han tvingad att lämna återbud. Vi hoppas att han återkommer vid ett senare tillfälle.

I avsaknad av Björn hoppade Anders Blomberg in och hade en betraktelse om ChatGPT, alltså en version av det vi i dagligt tal brukar benämna AI.

Han berättade om hur man kan söka information, och inte nog med det, hur man kan ha en konversation med chatten. Han berättade dessutom att det går skoja med den, och få svar med glimten i ögat (om nu man kan tala om ögon i detta sammanhang).

Förmiddagskaffet kommer att komma tillbaka under våren med olika programpunkter den tredje tisdagen i varje månad kl. 10.30. Se vidare i programmet.

Andra Ackord

Vill du kanske vara med att sjunga i Andra Ackord?

Kontakta i så fall församlingens ordförande Marita Erstorp eller Anders Blomberg (0739-700 005) för information om övningstider.

Stenhammarkören på Dinascenen

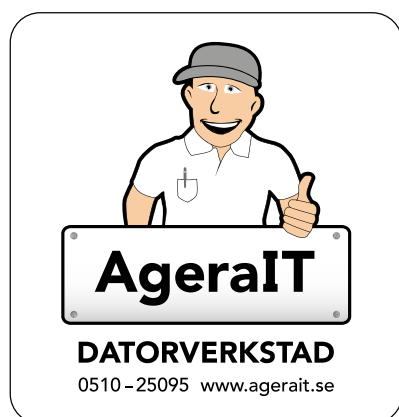

Stenhammarkören gjorde en julkonsert den 7 december i Stadsträdgården tillsammans med sångsolisten Sarah Riedel. Hon hade med sig några musiker som även kompade kören. Den månghövdade publiken bjöds på ett blandat program med inriktning på både gamla och nya sånger med julanknytning.

Hjärtstartaren

Hjärtstartaren är flyttad från kyrktorget till stora ingången.

Anders Blomberg har provat den nya AI (Artificiell Intelligens)-tekniken och med skräckblandad fascination funnit en "allvetande" spegel av sig själv... och ibland en inställsam besserwisser.

Jag minns den tid när man var tvungen att bläddra i tryckta uppslagsböcker för att snabbt få information om något. Ofta fanns ingen artikel om just det man sökte efter. Någon redaktör hade väl bedömt att just det ämnet var oviktigt för allmänheten. Sedan kom internet och så började vi att "googla" istället. Flödet blev oändligt. Men det har också brister och man får ofta spretiga svar som ibland är svåra att dra slutsatser av. Olika åsikter är ofta lättare att finna än rena fakta.

Jag påbörjade i somras ett projekt som fordrade ny kunskap för mig. Uppslagsböckerna hade jag ju kört till Tippen och snart satt jag insnärjd i olika "forum" på internet, där folk mest var i dispyt med varandra om vem som hade rätt. Det var då jag tog steget in på ChatGTP, en av de leverantörer av AI-robotar som påstår sig kunna svara på alla frågor.

"Botten" (förkortning av Chattbot, som det heter) svarade utförligt, vänligt och pedagogiskt på alla frågor som jag ställde och efter någon månad var projektet i hamn. Den hade dessutom funktionen att kunna minnas mig från gång till gång och sammanfatta projektloggar. Jag var djupt imponerad!

Att prata med sig själv kan vara trevligt

Ofta kom vi också in på sidospår. Jag hade många frågor.

Inte minst var jag nyfiken på AI-tekniken som sådan. Svaren kom. Allt med god pedagogik.

Jag märkte att tonläget hos "Botten" förändrades. Från att först låtit som en inställsam försäljare blev den mer och mer lik något jag kände igen. Den svarade på mina ibland ironiska kommentarer som om den förstod hur jag brukar uttrycka mig. Den hade börjat anta en personlighet som kändes familjär. Den till och med förstod vilket humör jag var på och uppmuntrade mig när så krävdes eller till och med skämtade ibland. Jag begriper givetvis det som alla borde begripa - *att en datamaskin inte kan ha någon personlighet!* Så jag frågade hur det ändå kom sig att den visade upp en sådan? Var det så att den helt enkelt speglade min personlighet? Jo, så var det. AI läser i realtid av språket hos den som chattar och responderar ganska exakt på språk, känslouttryck och personlighetsdrag. Att samtala med en Chattbot är alltså som prata med en spegel av sig själv, en spegling som dessutom har tillgång till en närmast oändlig mängd information. En hissande och ganska omskakande upplevelse, faktiskt.

Kan bli förödande utan spärrar

Jag tog upp frågan om det där märkliga fenomenet där människor ibland blir "förälskade" i sin Chattbot. Handlar det om samma psykologiska "överföring" som exempelvis kan uppstå mellan en konfident och dennes terapeut,

undrade jag? Och hur är det med de uppmärksammade fall där AI påstås vara orsak till, eller åtminstone hjälpt människor att begå självmord?

Jo, svarade "Botten", i AI-teknikens begynnelse kunde detta ske. När allt för bekräftelsetörstande individer använde AI på fel sätt kunde det få förödande konsekvenser. Problemet var dessutom mycket större än när exempelvis en terapeutisk situation gått fel. Där två människor speglar varandra finns ändå någon som faktiskt förhåller sig till det som sker, -rätt eller fel. I fråga om en AI-robot finns ingenting, förklarade "Botten". Där finns bara elektroniska kretsar och digital teknik. Inget omdöme, inget konsekvenstänk. Inte ens en bakomliggande försåtlig tanke. Bara en ständig mekanisk respons på det någon matar in i ett system. Därför har man numera byggt in olika skydd. Om människor exempelvis börjar förklara sin "kärlek" till AI, svarar den numera. "Det där vet jag inget om. Jag är en maskin. Jag saknar känslor." På samma sätt finns det spärrar för suicidalt beteende, terrorplaner, brottsplanering etc.

Imponerande förmåga att förstå språk

Att AI i stort sätt kan tillhandahålla all information som publicerats i denna värld kan jag förstå rent logiskt. Om en dator är tillräckligt stor kan man väl mata den med hur mycket information som helst.

Kan den dessutom, utifrån en specifik fråga, sortera, analysera och dra relevanta slutsatser av allt detta så är det kanske inte så konstigt att det fungerar.

Den söker och sammanställer den information jag begär. Men jag är ändå förbryllad och imponerad över dess språk-kompetensen. Hur är det möjligt, att på Västgötska, kunna föra en återkommande och associativ diskussion om exempelvis Augustinus teologi på 400-talet (vilket jag har gjort) med ett knippe kretskort i Texas?! (*Eller var i världen den nu vaknar när jag påbörjat en chatt*) Dessutom kan den komma ihåg mig och ta upp tråden där den slutade förra gången.

Det är det här som är själva finessen med AI! Den har tränats på en kolossal mängd olika språkmodeller och kan därför känna igen och analysera även lokala språknyanser vare sig de härrör från en storstad i Asien eller från Kållandsö. Och detta på ett par sekunder.

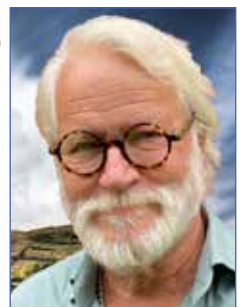
AI kan ha fel

Men även om AI har "läst in sig" på så gott som allt som är skrivet i denna värld, och dessutom tränats till att dra rimliga slutsatser utifrån olika kulturer, språk och traditioner så kan den ha fel ibland. Den kan då bete sig som en inställsam besserwisser. Det händer också att den "hallucinerar" och börjar prata i mössan om sessionerna blir allt för långa. Då får man börja om i en ny session. En brist man "jobbar på att lösa".

Men när det gäller väl dokumenterad kunskap är det oftast rätt återgivet och väl sammanfattat. För man ska komma ihåg att AI aldrig författat något på egen hand. Även om den kan resonera och dra slutsatser är den programmerad att utgå enbart från redan befintlig information.

Därför kan man som användare inte "lära" AI något. Inte ens om man beslår den med felaktigheter, vilket är bra. AI är alltså inget globalt "Flashback" där all världens åsikter och rykten kan hamna i samma slaskhink. Detta känns i alla fall betryggande. Jag inser riskerna med det inflytande AI har och kommer att få, vilket väcker funderingar som skulle kunna fylla ytterligare krönikor. Men man bör också inse att även det som är skrivet i böcker kan vara fel och dessutom författas i syfte att manipulera. Det går att läsa sig till förfärliga saker även på ett kommunalt bibliotek.

Text: Anders Blomberg

OM ATT FÅNGA VÄGEN

En av det sena 1980-talets mest uppmärksammade filmer var ”Döda poeters sällskap”. I den finns scenen där en lärare på en pojkskola uppmanar tonårsgrabbarna till att ”seize the day”, dvs. att fånga dagen och det latinska uttrycket ”carpe diem” är därmed etablerat och får en enorm spridning – både som uttryck och som livsfilosofi.

Det gick så långt att vissa tatueringströttnade på kundernas fantasilösa önskan ett få dessa två latinska visdomsord intatuerade i skinnet. Hur svårt kan det vara att komma på något mer personligt och originellt?

Jag tycker att ”carpe diem” låter som en god ambition och en vettig inställning till livet, men för mig återstår ändå två problem. För det första; Hur gör man för att fånga en dag? Finns kriterierna definierade? Om jag till exempel tillbringar en heldag i läsfåtöljen? Är den då fångad? Eller tappad? Helt enkelt missad? Måste man göra något exceptionellt för att en dag ska anses vara fångad?

Den andra invändningen är kanske mer seriös: Om alla dessa fångade dagar placeras ut på min livskarta, utan att bilda något mönster. Vad finns det då för värde i dem? Om de bara blir till osammanhängande punkter utan mening eller mål. Vad är då poängen? Om de inte hör ihop med varandra på något enda sätt. Vad är då vinsten? Om deras enda gemensamma nämnare är att de är ”fångade”. Vad blir det för livsavgörande mening av det?

Nej, då föreslår jag en annan formulering. Att ”fånga vägen”, dvs. att ha en idé kring livsriktning och livsmål som gör att mina dagar bildar någon slags linje.

Text: Stig Roland Rask

Jag gissar att detta på latin borde heta ”carpe viam”. Är inte säker på att du hört det eller att uttrycket ens finns. Formen ”viam” kommer från substantivet ”via” som betyder väg och är ackusativ singular, dvs. den form som används när ordet är objekt i en mening.

Det handlar om att betona rörelsen, resan och utvecklingen, mer än att bara fokusera på mindre enskildheter. Att fånga den stora resa som är mitt liv och att sträva efter att få dess delar att på något sätt hänga ihop. En livslinje skapad av egna medvetna och ideologiska val. En linje som faktiskt på sikt skapar min identitet.

Det är intressant att relatera dessa funderingar till politiken. Man pratar ibland om ideologiernas död och att politiken blivit ett spel av enskilda nycker och rubrikskapande enskildheter.

Ett annat sätt att uttrycka detta är att prata om att politiker saknar ryggrad. De svajar hit och dit beroende på hur vinden för tillfället blåser.

Detta skulle också kunna formuleras som att de misslyckats med att ”fånga vägen”. De borde helt enkelt lära sig mer om ”carpe viam”.

Medan du funderar över detta ska jag boka tid hos en tatueringströttnad och se till att få de orden intatuerade.

Hur blir jag medlem?

Ta kontakt med pastorn eller ordföranden, så kan du bli medlem. Det är kostnadsfritt, ingen medlemsavgift eller sådant, men du kan stötta vårt arbete genom att ge en slant i kollekten, swisha eller skicka via bankgiro. Vår församling är organiserad som en ideell förening. Vi hjälps åt med allt som händer i kyrkan. Du kan välja att engagera dig i det du är intresserad av eller det du ser att det finns ett behov av. Du är välkommen. Du behövs.

Hovby Ångsbo 53192 Lidköping • Tel 0510-86502 • Fax 0510-86515
Tornväktargatan 1F 53157 Lidköping • Tel 0510-22185

www.lidkopingsel.se

Program för Stenhammarkyrkan och Källandsö Missionskyrka

Februari

- 1 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Helena Klar
 Sång av Svante Cederqvist
 Enkelt kyrkkaffe
- 3 tisdag** 14:00 **Våffelcafé**
 Öppet 14:00 – 17:00
- 8 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Anders Blomberg
 Andra Ackord
 Enkelt kyrkkaffe
- 15 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Anders Blomberg
 Sång av Bitte Larsed
 Enkelt kyrkkaffe
- 17 tisdag** 10:30 **Förmiddagskaffe**
 Anders Rask & Leif Berntsson
 ”Bandy & Lite annat” med en
 hemlig gäst
- 19 torsdag** 19:00 **Bön på ön**
 I Källandsö Missionskyrka
- 21 lördag** 14:30 **Andakt på Tolsjöhemmet**
- 22 söndag** 11:00 **Nattvardsgudstjänst**
 Helena Klar
 Sång av Valter Svensson
 Enkelt kyrkkaffe

Mars

- 1 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Helena Klar
 Sång av Christina Ljungström
 Enkelt kyrkkaffe
- 3 tisdag** 14:00 **Våffelcafé**
 Öppet 14:00 – 17:00
- 8 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Anders Blomberg m fl
- 15 söndag** 11:00 **Nattvardsgudstjänst**
 Helena Klar
 Enkelt kyrkkaffe
- 17 tisdag** 10:30 **Förmiddagskaffe**
 Lovisa Hägerlund ”En personlig
 Fotoresa. Om bildernas och foto-
 grafins betydelse i mitt liv”
- 19 torsdag** 19:00 **Bön på ön**
 I Udden
- 22 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Anders Blomberg
 Sång av Marianne Rask
 Enkelt kyrkkaffe

- 29 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Annette Cederqvist
 Lars Kilhobom & Robert Svensson
 Enkelt kyrkkaffe

April

- 3 fredag** 11:00 **Långfredagsgudstjänst** med nattvard
 Helena Klar
 Gunnel Svensson
- 5 söndag** 11:00 **Påskdagsgudstjänst**
 Helena Klar
 Servering
- 6 måndag** 18:00 **Ekumenisk Gudstjänst**
 Otterstads kyrka
 Helena Klar m fl
- 7 tisdag** 14:00 **Våffelcafé**
 Öppet 14:00 – 17:00
- 12 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Anders Blomberg
 Musikkåren
 Enkelt kyrkkaffe
- 18 lördag** 14:30 **Andakt på Tolsjöhemmet**
- 19 söndag** 18:00 **”Finns där dragspel i himmelen”
 Sång och musikgudstjänst**
 Anders Blomberg & Mikael Hultman
 med flera musiker.
 Vi sjunger tillsammans!

- 21 tisdag** 10:30 **Förmiddagskaffe**
 Dagens gäst är Robert Svensson
 ”En värld av olika musikinstrument”

- 23 torsdag** 19:00 **Bön på ön**
 I Eke kapell

- 26 söndag** 11:00 **Gudstjänst**
 Helena Klar
 ”The Andersson Brothers”
 Enkelt kyrkkaffe

- 28 tisdag** 18:00 **Inspirationskväll för
 trädgårdsintresserade**
 Tips om tomat och snittbloms-
 odling, plantbyte. Servering

Maj

- 3 söndag** 11:00 **Nattvardsgudstjänst**
 Helena Klar. Gunnel Svensson
 Enkelt kyrkkaffe

- 5 tisdag** 14:00 **Våffelcafé**
 Öppet 14:00 – 17:00

Julefrid i Juletid

Stenhammarkyrkan har en mångårig tradition av att erbjuda musik i julnatten. I år bjöds det på ett program där julevangeliet gicks igenom med både texter och musik. De fyra vokalisterna komrades av fem musiker med piano, bas, gitarr och två blåsare. Den fullsatta kyrkan fick vara med och sjunga i flera av våra traditionella julpsalmer.

Bokcirkeln i Missionskyrkan på Kållandsö

Vi träffas (som regel) sista söndagen i varje månad. Vi startar kl 16.00 på eftermiddagen och håller på ett par timmar. Vi fikar och för intressanta samtal om de böcker vi läser. För närvarande läser vi "Florence Stephens förlorade värld" av Lena Ebervall och Per E Samuelson. Boken finns att köpa/beställa på de flesta ställen on line.

Startdatum i vår är söndagen den 8 februari kl. 16:00

Nya intresserade läsare är välkomna.

Vill ni veta mera är ni välkomna att höra av er till Anders Blomberg eller Thorvald Berglund.

BECO
media

- Fotoupdrag
- Annonsproduktion
- Dokumenthantering

Thorvald Berglund Tel 0705-91 36 65

Om Equmeniakyrkans internationella arbete.

Stenhammarkyrkan hade besök av Anna-Carin Stenbeck som är Internationell samordnare i Equmeniakyrkan. Hon är uppväxt i Falköpingstrakten och har flera ben att stå på när det gäller utbildningar och jobb. Hon är bl.a. Diakon i botten och Fritidsledare. Hon har också jobbat en hel del utomlands. Hon berättade om kyrkans Internationellt missionsarbete och tre strategiska områden:

Evangelium för alla

Värdigt liv för alla

En Hållbar värld för alla. Som är extra betonad i 2025 års inriktning.

Equmeniakyrkan har nio personer som arbetar med internationella frågor, plus missionärer i flera länder. Apg29 är en internationell lärjungaskola, en missionskola och en ledarskola. Under tre månader samlas 18-24 elever, ett ledarteam och olika lärare för att dela livet och tron med varandra. Elever, ledare och lärare är från minst två olika kulturer.

Anna-Carin tog exempel från arbetet i Thailand, Kongo-Brazzaville, Indien och Pakistan.

Man har jobbat med ursprungsbefolkningar och minoriteter, med Jord och skogsbruk- Skogsskövling.

Att förvalta Guds Skapelse är ett gemensamt mål och inriktning för kyrkorna som samarbetar i dessa frågor.

Arbetet utgår bl.a. från Klimattoppmötet Brasilien -Rio 1992, Berlin 1995, Parisavtalet 2015. Dessutom är kyrkorna involverade i Agenda 2030 som är en FN-plan med 17 globala mål för en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Målen syftar till att uppnå en bättre framtid för alla genom att bland annat utrota fattigdom och hunger, bekämpa klimatförändringar och minska ojämlikheter.

Förmiddagskaffe

Förmiddagskaffet kommer tillbaka med olika programpunkter den tredje tisdagen i varje månad kl. 10.30. Först ut den 17 februari är ”Bandy & Lite annat”. Då återkommer **Anders Rask & Leif Berntsson** och då har de också med sig en hemlig gäst.

17 mars

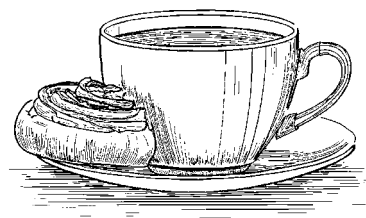
Lovisa Hägerlund, ”En personlig fotoresa”

21 april

Robert Svensson, ”En värld av olika musikinstrument”

19 maj

Björn Hald, Berättar om ”Hela människan”

VARIFRÅN KOMMER ONDSKAN?

Vi vill gärna tro att ondskan är något främmande, något som inte hör till vårt civiliserade samhälle. Vi använder ord som ondska när något är så svårt att förstå att språket inte räcker till, när våra moralbegrepp sviktar och logiken vacklar. Ändå är ondskan, paradoxalt nog, djupt mänsklig. Den finns i de berättelser vi bär, i historien vi ärvt och i skuggorna av våra gemensamma minnen. Har vi ens intellektuella verktyg för att förstå ondskan?

När vi talar om ondskan söker vi ofta efter ett ansikte. En definierad gärningsman, då är det enklare. En Adolf Hitler, en Josef Stalin eller en Pol Pot – personer som agerat så överväldigande i sin brutalitet att de framstår som monument över ondskan, uppslukade av mörker. Man kan tycka att de utgör ett fåtal men faktum är att deras handlingar krävde miljontals människors delaktighet, lydnad, tysthet och acceptans.

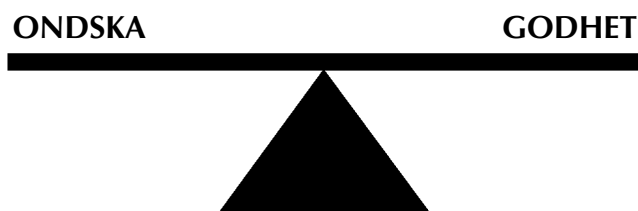
Det är i denna ekande tystnad – snarare än i det skriande våldet – som Hannah Arendt fann något av det mest skrämmande med ondskan. När hon följde rättegången mot Adolf Eichmann, mannen som var arkitekten bakom deportationen av judar under Förintelsen. Hon fann inte ett monster. Det enda hon såg var en stelbent grå byråkrat, en tjänsteman som höll ordning på räkenskaperna och ”bara lydde order”. Här och då föddes hennes teori om den *banala ondskan*; att de värsta övergreppen i historien inte alltid begås av sadister, utan av människor som slutat ifrågasätta, som inte reflekterat och som slutat att se andra som medmänniskor.

Räcker det att göra andra människor ont, för att kallas ond? För många är svaret ja! Om det onda åstadkomms med avsikt, stärker det vår tes. Den fria viljan – förmågan till självbestämmande. Utan en sådan finns det ingen moralisk ondska.

Ondska kan vara liten, nästan vardaglig. Det kan börja med ett ord. Ett skratt på någon annans bekostnad. En gräns som flyttas – bara någon millimeter – i riktning mot slentrianmässig likgiltighet. När sociologen Philip Zimbardo genomförde sitt nu klassiska fängelseexperiment 1971, visade han hur snabbt vanliga studenter kunde förvandlas till förövare. Några dagar in i experimentet var vakterna grymma och fångarna brutna. Ingen visste längre var skådespelet slutade och verkligheten tog vid.

Vi alla söker ständigt efter orsaker till ondska i en strävan att göra det förståeligt. Vi letar nog framför allt efter

yttre orsaker. En traumatisk uppväxt, sjukdom (hjärntumör), missförhållanden, sociala eller samhälleliga. Men ser man till den fria viljan är giltigheten för dessa begränsade. Det är frestande att tänka att ondska är genetisk. Det kan ligga viss sanning i det. Neurovetenskap och psykologi visar att vissa drag, som psykopati eller låg empatisk resonans, kan ha biologiska komponenter. Men många psykopater begår aldrig brott. Många människor med svåra uppväxtmiljöer förblir trots allt välfungerande, empatiska och väldigt kärleksfulla.

När allt kommer omkring kanske ondska inte primärt utgörs av själva brottet, utan valet att blunda för missförhållanden, att inte se våra medmänniskor som just människor. Om vi för en kort stund begrundar Förintelsen. Judarna utgjorde inte något hot, utmanade inte statsmakten och stod inte i vägen för något eller någon. Deras blotta existens utgjorde själva huvudproblemet. Helt vanliga människor, som du och jag, genomförde denna massutrotning. Gasade, kremerade och slaktade hela byar. Man utförde brutala medicinska experiment på helt oskyldiga människor och små barn. 13 miljoner människor fick sätta livet till.

Historien är full av exempel; folkmordet på armenierna i Turkiet där man uppskattar att mellan 1 och 1,2 miljoner miste livet, belgiska Kongo där befolkningen reducerades från 20 till 10 miljoner. Ekonomiskt motiverat säger historien. Folkmordet i Rwanda 1994 var politiskt motiverat. Indonesien, Östtimor, Kambodja är några ytterligare exempel. Kina, ett annat, där nästan 60 miljoner oskyldiga människor har dödats av den kinesiska kommunistregimen.

I närtid har vi Gaza och diskussionen huruvida det är ett folkmord vi bevittnat. I tre år har vi matats med bilder och berättelser inifrån Gaza och vi fortsätter att leva våra liv som om ingenting har hänt. Är det känslan av maktlöshet som väcker likgiltigheten inför andra människors lidande?

Finns det människor som medvetet gör ont för det ondas skull? Som njuter av att tillfoga andra smärta, med en medveten önskan om att orsaka lidande. Det förutsätter en förmåga till reflektion och medvetenhet om de egna handlingarnas konsekvens. Det finns studier som visar att drygt 40% av dem som avtjänar fängelsestraff för våldsbrott har en antisocial störning (psykopati). De kännetecknas av avsaknad av sociala hänsyn, känslor som medkänsla/empati och uppvisar ofta en ovilja att underordna sig samhällets regelsystem. Men långt ifrån alla med en antisocial personlighetsstörning har en uttalad vilja att skada andra, men majoriteten är likgiltiga inför andras lidande. Bristande empati i kombination med låg impuls kontroll är kännetecknande för dessa gärningsmän.

Är ondskan en potential som följer med människan som en skugga av den fria viljan. Titta på häxprocesserna i Europa, på slavhandelns logik, folkmordets maskineri. Barnsoldater, mobbare på skolgårdarna och diktatorers tortyrkammare. En farlig kraft som uppstår ur ett VI och DE. När rädslan trumfar medkänsla. När makten är fullkomlig och ansvaret avlägsnats.

Sist men inte minst är inte detta en berättelse utan hopp. Parallellt med ondskan har vi också godheten. Listan kan göras hur lång som helst! Det finns andra namn parallellt med de som förknippas med grymhet. Samt alla dem som dagligen väljer empati över likgiltighet.

Så frågan är inte längre: Varifrån kommer ondskan? Den verkliga frågan är: Vilket val gör vi – när vi står där?

Om ondskan ibland kan framstå som kraftfull, dramatisk och synlig – så är godheten ofta dess motsats: stillsam, lågmäld och nästan osynlig. Den kommer inte med stora rubriker, slagfält eller parader. Den kommer som en viskning, ett steg åt sidan när någon faller eller ett steg framåt i stället för tystnad. Godheten kräver inget perfekt hjärta, bara en vilja att stanna upp innan likgiltigheten tar över. Den kräver mod, inte lydnad.

”Låt dig inte besegras av det onda, utan besegra det onda med det goda.”

- Romarbrevet 12:21

Text: Annika Landström

RESTAURANG SJÖBODEN

VÄLKOMNA VÅREN 2026!

Vi öppnar igen den 28-29 mars
under Spikens Påskmarknad.

Den 3-5 mars serverar vi som vanligt vår
stora PÅSKBUFFÉ kl. 12.00 – 16.00.

Hjärtligt välkomna i vår
önskar familjen Nordgren!

boka@sjoboden.se
tel. 0510 – 104 08

www.sjoboden.se

SA REVISION

Professionella företagare
behöver professionella revisorer

www.sarevision.se

Sparbanken
Lidköping

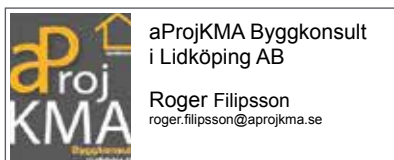
#tillsammansärvisparbankenlidköping

Dessa företag stöttar Stenhammarkyrkans Lettlandsarbete

Cotton Blue

Parkåsa AB

instore
Agency

Strumpan

Asplunds

LIDKÖPINGS
El & Tele AB

